

Transliteration–Telugu

Transliteration as per Modified Harvard-Kyoto (HK) Convention
(including Telugu letters – Short e, Short o) -

a A i I u U
R RR lR lRR
e E ai o O au M (H or :)

(e – short | E – Long | o – short | O – Long)

k kh g gh n/G
c ch j jh n/J (jn – as in jnAna)
T Th D Dh N
t th d dh n
p ph b bh m
y r l L v
S sh s h

vanaja nayanuDani-kEdAragauLa

In the kRti ‘vanaja nayanuDani’ – rAga kEdAragauLa, SrI tyAgarAja makes ninda stuti – negative praise of the Lord.

P vanaja nayanuD(a)ni valacitivO vAni
manasuna daya lEdE

A ¹munupaTi caritamulanu viniy(u)nna
vanita svabhAvamu valana SrI rAmuni (vana)

C ²orula bAdhalaku Orvaka(y)uNDuTa
parama dharmam(a)nucu bAguga palkunu
varaduDu ASrita vatsaluD(a)ni pErE
dhara jayam(o)sangu SrI tyAgarAja vinutuni (vana)

Gist

O My Mind!
Did you fall in love (with the Lord) because He is Lotus Eyed? But, there is no compassion in His heart.

Just like the nature of the woman who had heard earlier exploits (of her lover), did You too fall in love with SrI rAma because He is Lotus Eyed? But, there is no compassion in His heart.

He would nicely speak that it is one’s Supreme duty not to remain indifferent towards others’ troubles;

He has just a name as bestower of boons and One having parental affection towards those dependent on Him;

did You too fall in love with Lord SrI rAma - who confers victory in this World – praised by this tyAgarAja - because He is Lotus Eyed? But, there is no compassion in His heart.

Word-by-word Meaning

P O My Mind! Did you fall in love (valacitvO) (with the Lord) because (ani) He is Lotus (vanaja) Eyed (nayanuDu) (nayanuDani)? But, there is no (lEdE) compassion (daya) in His (vAni) heart (manasuna) (literally mind).

A Just like (valana) the nature (svabhAvamu) of the woman (vanita) who had heard (viniyunna) earlier (munupaTi) exploits (caritamulanu) (literally story or conduct) (of her lover),

did You too fall in love with SrI rAma (rAmuni) because He is Lotus Eyed? But, there is no compassion in His heart.

C He would nicely (bAguga) speak (palkunu) that (anucu) it is one's Supreme (parama) duty (dharmamu) (dharmamanucu) not to remain indifferent (Orvaka uNDuTa) (literally to be impatient) (OrvakayuNDuTa) towards others' (orula) troubles (bAdhalaku);

He has just a name (pErE) as (ani) bestower of boons (varaduDu) and One having parental affection (vatsaluDu) (vatsaluDani) towards those dependent (ASrita) on Him;

did You too fall in love with Lord SrI rAma - who confers (osangu) victory (jayamu) (jayamosangu) in this World (dhara) – praised (vinutuni) by this tyAgarAja - because He is Lotus Eyed? But, there is no compassion in His heart.

Notes –

Variations –

References –

¹ – munupaTi caritamulanu viniyunna vanita – This, in my humble opinion, refers to SrI rukmiNi. The following verses from SrImad-bhAgavathaM, Book 10, Chapter 52 are relevant – Please visit the website for complete translation – <http://srimadbhagavatam.com/10/52/en>

sOpaSrutya mukundasya rUpa-vIrya-guNa-SriyaH |
gRhAga tair-gIyamAnAs-taM mEnE sadRSaM patiM || 23 ||

"Having closely heard about the comeliness, valour, excellences and affluence of SrI kRshNa, as being celebrated by visitors to her house, she (rukmiNi) began to look upon Him as her befitting husband."

Subsequently, rukmiNi sent a missive to SrI kRshNa -

SrutvA guNAn bhuvana-sundara SRNvatAM te
nirviSyA karNa-vivarair-haratO-(a)nga-tApaM |
rUpaM dRSAM dRSimatAM akhilArtha-lAbhaM
tvayy-acyut-AviSati cittam-apatrapaM mE || 36 ||

yasyAnghri-pankaja-rajah-snapanaM mahAntO
vAncanty-umA-patiriv-Atma-tamO-(a)pahatyaiH |
yarhy-ambujAksha na labhEya bhavat-prasAdaM
jahyAm-asUn vrata kRSAnchata janmabhiH-syAt || 43 ||

"O immortal Lord! I heard of your beauty - the most handsome and in all the (three) Worlds; (I heard) of your excellences which entered deep into the heart through the ears and dispelled the agony of my heart. O beloved one! Your charming appearance vouchsafes, to those who have set their eyes on you, all the blessings sought by them; (similarly), my mind has been set on You and (all) the shame has fled away from it.

O Lotus-eyed Lord! Even great souls like Lord Siva desire a bath in the dust of your Lotus Feet to dispel the darkness of ignorance. Therefore, if I do not

secure your grace, I shall lay down my life, (already) withered by fasting. I shall persist (in my effort) even if I have to go through a hundred births in order to secure your grace.”

² - orula bAdhalaku OrvakayuNDuTa parama dharmamu – Here SrI tyAgarAja seems to refer to the conversation between SrI rAma and sIta in SrImad-vAlmIki rAmAyaNa, AraNya kANDa, Chapter 10 regarding protecting the ascetics of daNDakAraNya from the demons. Please refer to – http://www.valmikiramayana.net/aranya/sarga10/aranya_10_frame.htm

Comments -

General – This kRti is addressed to the mind of SrI tyAgarAja, though there is no specific mention of his mind (manasA!).

Devanagari

प. वनज नयनु(ड)नि वलचितिवो वानि
मनसुन दय लेदे
अ. मुनुपटि चरितमुलनु विनि(यु)न्न
वनित स्वभावमु वलन श्री रामुनि (वन)
च. ओरुल बाधलकु ओर्वक(यु)ण्डुट
परम धर्म(म)नुचु बागुग पल्कुनु
वरदुडु आश्रित वत्सलु(ड)नि पेरे
धर जय(मो)सङ्गु श्री त्यागराज विनुतुनि (वन)

English with Special Characters

pa. vanaja nayanu(ḍa)ni valacitivō vāni
manasuna daya lēdē
a. munupaṭi caritamulanu vini(yu)nna
vanita svabhāvamū valana śrī rāmuni (vana)
ca. orula bādhalaku ōrvaka(yu)ṇḍuṭa
parama dharma(ma)nucu bāguga palkunu
varaduḍu āśrita vatsalu(ḍa)ni pērē
dhara jaya(mo)saṅgu śrī tyāgarāja vinutuni (vana)

Telugu

ప. వనజ నయను(డ)ని వలచితివో వాని
మనసున దయ లేదే
అ. మునుపటి చరితములను విని(యు)న్న

వనిత స్వభావము వలన శ్రీ రాముని (వన)
చ. ఒరుల బాధలకు ఓర్వక(యు)ణ్ణుట
పరమ ధర్మ(మ)నుచు బాగుగ పల్కును
వరదుడు ఆశ్రిత వత్సలు(డ)ని పేరే
ధర జయ(మొ)సజ్జు శ్రీ త్యాగరాజ వినుతుని (వన)

Tamil

ప. వణ్ణ నయన్(డ³)ని వలసితివో వాని
మణసొన త³య లేతే³
అ. మునుపడి శ్రితములన్ విని(యి)న్న
వనిత స్వపా⁴వమ వలన్ పు³ రాముని (వన)
క. ఓరుల పా³త⁴లకు ఓర్వక(యి)న్(డ³)
పరమ త⁴మ్(మ)నుచు పా³కుక పల్కున్
వరతు³డు³ ఆ³స్³రిత వత్సలు(డ³)ని పేరే
త⁴ర జయ(మొ)సజ్జు పు³ త్యాక³రాజ వినుతుని (వన)

ఓ మణమే!
కమలకంఠునైన కథలితాయో? అవన్
ఉల్లసతినిల్ ఇరక్కం ఇల్లయే!
మృతయ శ్రితంగులన్ శ్రవించుచున్న
వనితయిన్ ఇయింపింప బోలె, ఇరామన
కమలకంఠునైన కథలితాయో? అవన్
ఉల్లసతినిల్ ఇరక్కం ఇల్లయే!

మఱవర్ తుంపంగులన్ కండ్ల పొరుక్కాతిరుత్తల్
తలయాయ అమెన నన్కు పకర్వాన్; (అవనుకు)
వరమ్రుగ్గవోన్, శార్ఙ్గోరిడం కనిషడయోనెన్ పేరే;
పులియిల్ వెఱ్ఱియిల్కుం, తియకరాశనాల్ పోర్తం పేర్తొనె
కమలకంఠునైన కథలితాయో? అవన్
ఉల్లసతినిల్ ఇరక్కం ఇల్లయే!

వనిత - రుక్మిణి (కంఠునైన మణవి)

Kannada

ప. వనజ నయను(డ)ని వలసితివో వాని
మనసున దయ లేదే
అ. మునుపటి శ్రితములను విని(యు)న్న
వనిత స్వభావము వలన శ్రీ రాముని (వన)
క. ఒరుల బాధలకు ఓర్వక(యు)ణ్ణుట

ಪರಮ ಧರ್ಮ(ಮ)ನುಚು ಬಾಗುಗೆ ಪಲ್ಕುನು
ವರದುಡು ಆಶ್ರಿತ ವತ್ಸಲು(ಡ)ನಿ ಪೇರೇ
ಧರ ಜಯ(ಮೊ)ಸೆಜ್ಜು ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ ವಿನುತುನಿ (ವನ)

Malayalam

ಪ. ವನಜ ನಯನು(ಝ)ನಿ ವಲಚಿತಿವೊ ವಾನಿ
ಮನಸುನ ದಯ ಲೇದೆ
ಅ. ಮುನುಪತಿ ಚರಿತಮೂಲನು ವಿನಿ(ಯು)ನ
ವನಿತ ಸ್ವಭಾವಮು ವಲನ ಶ್ರೀ ರಾಮುನಿ (ವನ)
ಇ. ಓರೂಲ ವಾಘಲಕು ಓರ್ವಕ(ಯು)ಘುಟ
ಪರಮ ಧರ್ಮ(ಮ)ನುಚು ವಾಘುಗ ಪಕ್ಕುನು
ವರದುಡು ಆಶ್ರಿತ ವತ್ಸಲು(ಡ)ನಿ ಪೇರೇ
ಧರ ಜಯ(ಮೊ)ಸೆಜ್ಜು ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ ವಿನುತುನಿ (ವನ)

Assamese

ಪ. ಬನಜ ನಯನು(ಝ)ನಿ ಬಲಚಿತಿವೊ ಬಾನಿ
ಮನಸುನ ದಯ ಲೇದೆ
ಅ. ಮುನುಪತಿ ಚರಿತಮೂಲನು ವಿನಿ(ಯು)ನ
ವನಿತ ಸ್ವಭಾವಮು ಬಲನ ಶ್ರೀ ರಾಮುನಿ (ಬನ)
ಇ. ಓರೂಲ ವಾಘಲಕು ಓರ್ವಕ(ಯು)ಘುಟ
ಪರಮ ಧರ್ಮ(ಮ)ನುಚು ವಾಘುಗ ಪಕ್ಕುನು
ಬರದುಡು ಆಶ್ರಿತ ಬತ್ಸಲು(ಡ)ನಿ ಪೇರೇ
ಧರ ಜಯ(ಮೊ)ಸೆಜ್ಜು ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ ವಿನುತುನಿ (ಬನ)

Bengali

ಪ. ಬನಜ ನಯನು(ಝ)ನಿ ಬಲಚಿತಿವೊ ಬಾನಿ
ಮನಸುನ ದಯ ಲೇದೆ
ಅ. ಮುನುಪತಿ ಚರಿತಮೂಲನು ವಿನಿ(ಯು)ನ
ವನಿತ ಸ್ವಭಾವಮು ಬಲನ ಶ್ರೀ ರಾಮುನಿ (ಬನ)
ಇ. ಓರೂಲ ವಾಘಲಕು ಓರ್ವಕ(ಯು)ಘುಟ
ಪರಮ ಧರ್ಮ(ಮ)ನುಚು ವಾಘುಗ ಪಕ್ಕುನು

ବରଦୁଢ଼ୁ ଆଶ୍ରିତ ବଞ୍ଚନୁ(ଡ)ନି ପେରେ
ଧର ଜୟ(ମୋ)ସଞ୍ଜୁ ଶ୍ରୀ ଆଗରାଜ ବିନୁତୁନି (ବନ)

Gujarati

୫. ବନଞ୍ଜ ନୟନୁ(ଽ)ନି ବଳାଧିତିବୋ ବାନି
ମନସୁନ ଧ୍ୟ ଲେଧେ
ଅ. ମୁନୁପଟି ଚରିତମୁଳନୁ ବିନି(ଧୁ)ଞ୍ଜ
ବନିତ ସ୍ବଭାବମୁ ବଳନ ଶ୍ରୀ ରାମୁନି (ବନ)
ଧ. ଔରଲ ଭାଧଳକ୍ତୁ ଔର୍ବକ୍ତ(ଧୁ)ଞ୍ଜୁଟ
ପରମ ଧର୍ମ(ମ)ନ୍ତୁଧୁ ଭାଗୁଗ ପଢ଼ୁକ୍ତୁ
ବରଦୁଢ଼ୁ ଆଶ୍ରିତ ବଞ୍ଚନୁ(ଽ)ନି ପେରେ
ଧର ଞୟ(ମାଁ)ସଞ୍ଜୁ ଶ୍ରୀ ଲ୍ୟାଗରାଞ୍ଜ ବିନୁତୁନି (ବନ)

Oriya

ପ. ଓନଜ ନୟନୁ(ଡ)ନି ଓଲଚିତିଖୋ ଓାନି
ମନସୁନ ଦୟ ଲେଧେ
ଅ. ମୁନୁପଟି ଚରିତମୁଳନୁ ଓନି(ୟୁ)ନ୍
ଓନିତ ସ୍ବଭାବମୁ ଓଲନ ଶ୍ରୀ ରାମୁନି (ଓନ)
ଚ. ଓରୁଲ ବାଧଲକ୍ତୁ ଓର୍ବକ୍ତ(ୟୁ)କ୍ତୁଟ
ପରମ ଧର୍ମ(ମ)ନ୍ତୁଧୁ ବାଗୁଗ ପଢ଼ୁକ୍ତୁ
ଓରଦୁଢ଼ୁ ଆଶ୍ରିତ ଓଞ୍ଚନୁ(ଡ)ନି ପେରେ
ଧର ଜୟ(ମୋ)ସଞ୍ଜୁ ଶ୍ରୀ ତ୍ୟାଗରାଜ ଓନୁତୁନି (ଓନ)

Punjabi

୫. ବନଜ ନୟନୁ(ଡ)ନି ବଳାଧିତିବୋ ବାନି
ମନସୁନ ଦୟ ଲେଧେ
ଅ. ମୁନୁପଟି ଚରିତମୁଳନୁ ବିନି(ଧୁ)ନନ
ବନିତ ସ୍ବଭାବମୁ ବଳନ ଶ୍ରୀ ରାମୁନି (ବନ)
ଚ. ଓରୁଲ ବାଧଲକ୍ତୁ ଓର୍ବକ୍ତ(ଧୁ)କ୍ତୁଟ

ਪਰਮ ਧਰਮ(ਮ)ਨੁਚੁ ਬਾਗੁਗ ਪਲਕੁਨੁ

ਵਰਦੁਡੁ ਆਸ਼ਿਤ ਵਤਸਲੁ(ਡ)ਨਿ ਪੇਰੇ

ਧਰ ਜਯ(ਮੋ)ਸਯਗੁ ਸ਼੍ਰੀ ਤਯਾਗਰਾਜ ਵਿਨੁਤੁਨਿ (ਵਨ)